

Впровадження нових технологій має бути направленим на підвищення якості освіти і, як наслідок, на підвищення конкурентноздатності навчальних закладів. Тільки у цьому випадку нові технології є виправданими. Просте поповнення кількості „новітніх” засобів не дасть очікуваного результату.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Гуржій А. М. Інформатизації і комп'ютеризації загальноосвітніх навчальних закладів України – 20 років / А. М. Гуржій, В. Ю. Биков, В. В. Гапон та ін. // Комп'ютер у школі та сім'ї. – 2005. – № 5. – С. 3–11.
2. Жалдак М. І. Двадцять років становлення і розвитку методичної системи навчання інформатики в школі та педагогічному університеті / М. І. Жалдак, Н. В. Морзе, Ю. С. Рамський // Комп'ютер у школі та сім'ї. – №5. – 2005. – С. 12–19.
3. Intel® Навчання для майбутнього. – К. : Нора-прінт, 2006.
4. Концепція національної програми інформатизації // Голос України. – 1998. – 7 квіт. – С. 10.
5. Морзе Н. В. Основи інформаційно-комунікаційних технологій / Н. В. Морзе. – К. : БНУ, 2006. – 298 с.
6. Савченко О. Я. Методологічні підходи до визначення якості шкільної освіти / О. Я. Савченко // Проблеми якості освіти : теоретичний і практичний аспекти : матеріали методологічного семінару. – К., 2006.

Анотація

В.Н.Барановская

Проблемы внедрения новых информационных технологий в педагогических учреждениях образования

В статье проанализировано состояние информатизации образования в Украине, рассмотрено компетентностный подход внедрения новых информационных технологий в педагогические учреждения образования, а также очерчены проблемы, которые возникают в педагогической практике учителей при использовании компьютерно-ориентированных способов.

Ключевые слова: информатизация образования, информационная культура, новые информационные технологии, компетентностный подход, конкурентноспособность заведений.

Summary

V.M.Baranov's'ka

The problems of introduction of new informational technologies in the pedagogical establishments of education

The state of informatisation of education in Ukraine is analysed in the article, the competence approach of introduction of new informational technologies into the pedagogical establishments of education is examined, the problems arising in the pedagogical practice of teachers when using the computer-oriented methods are also outlined.

Key words: informatisation of education, informational culture, new informational technologies, competence approach, competitiveness of the establishments.

Дата надходження статті

„25” жовтня 2008 р.

УДК 373.61.–057.212

В.С.БЕРЕКА,

*кандидат педагогічних наук, доцент
(м.Хмельницький)*

Формування професійної компетентності майбутнього менеджера освіти

У статті автор розглядає питання модернізації професійної компетентності майбутнього менеджера у сфері освіти за допомогою вивчення управлінських академічних предметів, зокрема професійних програм, використовуючи педагогічні технології, вибираючи індивідуальні завдання, беручи до уваги критерії управлінської компетентності.

Ключові слова: менеджер освіти, модернізація фахової підготовки, управління, педагогічні технології, управлінська компетентність.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Соціально-економічні зміни в Україні, процеси глобалізації та інтеграції світової спільноти, наміри України щодо входження в Європейський освітній простір зумовили необхідність модернізації системи професійної підготовки майбутніх фахівців. Управління закладами освіти в останнє десятиліття зазнало значних змін, які пов'язані із виникненням закладів нових форм власності, розвитком ринкових відносин, процесами євроінтеграції. Провідна мета підготовки професіонала полягає не в передачі суб'єктові конкретних знань, умінь і навичок узагалі, а в озброєнні його науковими знаннями як передумовою оволодіння способами трудової діяльності.

Актуальним залишається питання, підняте Л.С.Виготським: кого ми хочемо бачити біля керма школи – відчайдушного мандрівника, що керується поривами серця, чи професійного капітана, що створює і реалізує проект, ретельно вивчає позиції, підбирає команду, перевіряє судно? Парадокс, однак, полягає в тому, що, незважаючи на складну природу педагогічної діяльності, в порівнянні зі всіма іншими, в управлінні школою, освітою ми не користуємося поняттями сучасного менеджменту [1].

Система підготовки майбутніх менеджерів освіти здійснюється, як правило, в магістратурах вищих навчальних закладів IV рівня акредитації, яка традиційно спрямовується на оволодіння знаннями, вміннями та навичками фахівців за майбутньою діяльністю.

Вихідні концептуальні положення щодо фахової підготовки майбутніх менеджерів освіти викладені в законах України „Про освіту”, „Про вищу освіту”, Національній доктрині розвитку освіти.

Водночас у практичній діяльності магістратур існує низка суперечностей, зокрема: між зростанням вимог до професійної підготовки магістрів з менеджменту освіти та відсутністю системи науково-методичного забезпечення на кожному етапі фахової підготовки майбутніх менеджерів освіти; між динамічними змінами у професійній діяльності майбутніх менеджерів освіти та недостатнім урахуванням цієї специфіки у змісті фахової підготовки; між наявним та необхідним об'ємом знань, умінь та практичних навичок магістрів з управлінських технологій; між наявним та необхідним рівнем володіння навичками роботи в освітньому середовищі.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... На основі теоретичного аналізу психолого-педагогічної літератури можна констатувати, що в науковій літературі існують різні тлумачення понять „компетентність” та „компетенція”, причому іноді ці поняття ототожнюються. Так, поняття „компетентність” дослідники трактують як володіння знаннями й вміннями, що дозволяють висловлювати професійно грамотні судження, думки, оцінки (В.С.Безрукова); рівень умінь особистості, що відбиває ступінь відповідності визначеної компетентності, дозволяє діяти конструктивно в соціальних умовах, які змінюються (В.А.Дьомін); інтелектуально і особистісно обумовлений досвід соціально-професійної життєдіяльності людини, що зумовлюється знаннями (І.А.Зимня); готовність на професійному рівні виконувати свої посадові і фахові обов'язки відповідно до сучасних теоретичних надбань і передового досвіду, наближення до світових вимог і стандартів (В.І.Маслов); сукупність функцій прав і обов'язків спеціаліста (В.Г.Афанасьєв).

Поняття „компетенція” визначається як єдність знань, навичок і відносин у процесі професійної діяльності, обумовлених вимогами посади, конкретної ситуації і цілями організації (Ю.І.Алюшина, Н.А.Дмитрієва); діяльнісна складова отриманої освіти, що допомагає проявитися знанням, вмінням і навичкам у непередбачуваній ситуації, тобто є більш високим рівнем узагальнення останніх (С.Е.Шишов, І.Н.Агапов); як сукупність професійно-значущих якостей та виявлення творчості в процесі професійної діяльності (В.Л.Шаповалов, В.І.Горова).

Поряд із поняттям „компетентність” у науковій літературі часто використовують поняття „професійна компетентність”, яке визначається дослідниками як психічний стан, що дозволяє діяти самостійно і відповідально, як здатність і вміння виконувати певні трудові функції (А.К.Маркова); ціннісні орієнтації спеціаліста, мотиви його діяльності, загальна культура, стиль взаємодії з оточуючими, усвідомлення світу навколо себе і себе у світі, здатність людини до власного самовдосконалення і саморозвитку (Т.Г.Браже); система знань, умінь і навичок, професійно значимих якостей особистості, що забезпечують можливість виконання професійних обов'язків певного рівня (Г.М.Курдюмова).

У науково-педагогічній літературі проблема вивчення рівнів компетентності керівників шкіл знайшла певне відображення і представлена, головним чином, у роботах В.І.Бондаря, В.Ю.Кричевського, О.А.Орлова та ін.

Наукове визначення змісту управлінської підготовки керівників шкіл потребує системного аналізу нормативної основи, сучасних принципів і технологій менеджменту, умов ефективної праці педагогічних колективів та специфіки управління ними. Вивчення змісту безпосередньої діяльності керівників шкіл, необхідної для цього законодавчо-правової бази, теоретичних знань та практичних умінь також є головною умовою визначення і формування змістової системи компетентності директорів загальноосвітніх навчальних закладів [2].

На думку В.І.Маслова, механізм формування умінь у майбутніх керівників шкіл, які не мають досвіду управлінської діяльності, складаються з таких етапів: 1. Формування знань з наукових основ управління. 2. Формування психолого-педагогічних знань і забезпечення їх спрямованості на управлінську діяльність. 3. Формування елементарних умінь застосовувати набуті знання, використовувати доцільні способи виконання управлінських процедур, пов'язаних з управлінським циклом. 4. Формування складних управлінських умінь моделювати управлінські ситуації, проектувати розвиток школи і т.д. [3].

У сфері управлінської діяльності пріоритетними факторами, що впливають на якість роботи всього навчального закладу, є: набуття керівниками шкіл знань та навичок у галузі менеджменту, соціальної і педагогічної психології; створення надійної системи інформаційного забезпечення управління; поліпшення прогностично-моделювальної діяльності; втілення в практику вимог наукової організації праці; інтенсифікація поточно-регулятивних форм роботи; об'єктивізація контрольно-оцінної діяльності на основі науково обґрунтованих діагностичних методик; згуртування і стимулювання педагогічного колективу... [4].

Л.І.Даниленко, Н.М.Островерхова вважають можливим удосконалення управління сучасною школою тільки на основі модернізації функцій керівника. Л.І.Даниленко визначає такі нові функції директора школи, як прогностична, консультативна, представницька, менеджерська та політико-дипломатична. На її думку, вони існують поряд із традиційними функціями – організаторською та контролюючою [5, 69].

Російські вчені (Н.В.Кузьміна, Л.А.Петровська, А.К.Маркова, Л.Н.Мітіна, В.В.Шапкін) особливу увагу приділяють визначенню видів компетенцій у структурі професійної компетенції. Основними компонентами професійної компетентності кваліфікованого робітника, як випускника закладу початкової професійної освіти є: спеціальна компетенція; соціальна компетенція; індивідуальна компетенція (В.В.Шапкін). Також розрізняють такі види професійної компетентності, як спеціальна або діяльнісна, соціальна, особистісна, індивідуальна (Е.М.Іванова).

Глобалізація освітніх процесів неодмінно приводить до певних єдиних стандартів. Так, Радою Європи прийнято визначення п'яти ключових компетенцій, якими повинні володіти молоді спеціалісти та які ми повинні теж прийняти:

1) політичні та соціальні компетенції: здатність брати на себе відповідальність, брати участь у прийнятті групових рішень, вирішувати конфлікти без насильства, підтримання демократичних інститутів;

2) компетенції, пов'язані з життям у полікультурному суспільстві (прийняття несхожості, повага та здатність жити у злагоді з людьми інших культур, релігій, мов);

3) компетенції щодо оволодіння усною та писемною комунікацією з метою запобігання соціальній ізоляції. Оволодіння кількома мовами;

4) компетенції щодо інформатизації суспільства, оволодіння цими технологіями, розуміння їх використання;

5) здатність навчатися упродовж життя у контексті як особистого професійного так і соціального життя [6].

М.Чошанов вважає, що компетентність як специфічна якість сукупності професійних знань та вмінь, полягає у тому, що:

1) знання компетентної людини оперативні та мобільні, вони постійно оновлюються;

2) компетентність включає як змістовий компонент – знання, так і процесуальний – уміння;

3) компетентність передбачає вміння вибирати оптимальні рішення, аргументувати вибір, брати на себе відповідальність, тобто володіти критичним мисленням [7, 94]. Постає запитання: яка ж освіта сприятиме вихованню типу особистості, активної, впевненої у собі та в завтрашньому дні, легко адаптованої до змін, здатної до системного аналізу, до прийняття викликів та оптимальних рішень? Відповідь однозначна – сучасна вища школа повинна базуватися на таких гуманних засадах:

1. Людина – система, що розвивається самостійно; вища освіта повинна допомагати саморозвитку людини, а не підміняти його.

2. Людина – відкрита система; необхідне глибоке вивчення її зв'язків із соціальним світом, впливу на неї національної та світової культур.

3. Людина – біопсихосоціальна істота; треба враховувати вплив на неї генетичного коду, природний характер психіки та її розвиток, вплив зовнішнього середовища, передусім соціального.

4. Сучасна вища школа повинна поєднувати автономію, свободу організації навчального процесу і плюралізм моделей освіти.

5. Персоніфікація навчального процесу дозволяє адаптувати навчальні курси до особистості студента, його індивідуальності [8, 97].

Формулювання цілей статті... Мета статті – розкрити зміст модернізації фахової підготовки майбутніх менеджерів освіти шляхом формування в них управлінської компетентності через вивчення змісту навчальних дисциплін управлінського циклу, включення до нього програм професійного спрямування, використання педагогічних технологій, вибору видів самостійної роботи, застосування критеріїв сформованості управлінської компетентності.

Виклад основного матеріалу... Історико-педагогічний аналіз проблеми дослідження дозволив виділити три етапи становлення та розвитку компетентнісного підходу в освіті.

Перший етап (1960-1970 рр.) характеризується введенням у науковий апарат категорії „компетентність”, створенням передумов розмежування понять „компетенція” і „компетентність”. Цей етап характеризується дослідженнями різних видів мовної компетенції, введенням поняття „комунікативна компетентність” (Д.Хаймс).

Другий етап (1970-1990 рр.) характеризується використанням категорії „компетентність” у теорії та практиці вивчення мов (особливо іноземних), а також в управлінні та менеджменті, у навчанні спілкуванню; тоді ж розробляється зміст поняття „соціальні компетенції/компетентності”. У цей час з'явилась праця Джона Ревена „Компетентність у сучасному суспільстві”.

Третій етап розвитку (1990 р. – до наших днів) компетентнісного підходу характеризується тим, що в документах та матеріалах ЮНЕСКО окреслюється коло так званих ключових компетенцій, які повинні стати обов'язковим результатом освіти [6].

Аналіз використання понять „компетентність” та „компетенція” за рубежом показав, що в США все більшої уваги набуває модель „компетентного робітника”, яка представляється як та частина спектру індивідуально-психологічних якостей, яку складають самостійність, дисциплінованість, комунікативність, потреба в саморозвитку. У Швейцарії особливого значення надається формуванню ключових компетенцій. У Німеччині підготовка у вищій школі зорієнтована на розвиток у фахівця пізнавальних і загальних інтелектуальних здібностей, загальної ерудиції, соціальних та особистісних якостей, пунктуальності, працездатності, ощадливості, акуратності, гнучкості, самостійності, почуття обов'язку, лояльності, урахування інтересів підприємства, вміння вести переговори, встановлювати контакти, розподіляти завдання, приймати рішення, риторичні навички спілкування тощо. Відповідно до „Оперативного переліку робіт і професій” (Франція) працівник повинен мати визначений набір різних технологічних базових та супутніх компетенцій, здібностей, що вимагаються для виконання конкретної роботи.

Ми поділяємо думку В.І.Маслова про те, що наявність трьох важливих компонентів – змісту діяльності, соціальних і психологічних вимог до особистості менеджера освіти – дає можливість відібрати об'єктивно необхідну інформацію у вигляді знань, умінь і навичок, які забезпечують виконання керівником школи своїх функціональних обов'язків, а отже, визначають зміст моделі його компетентності [9].

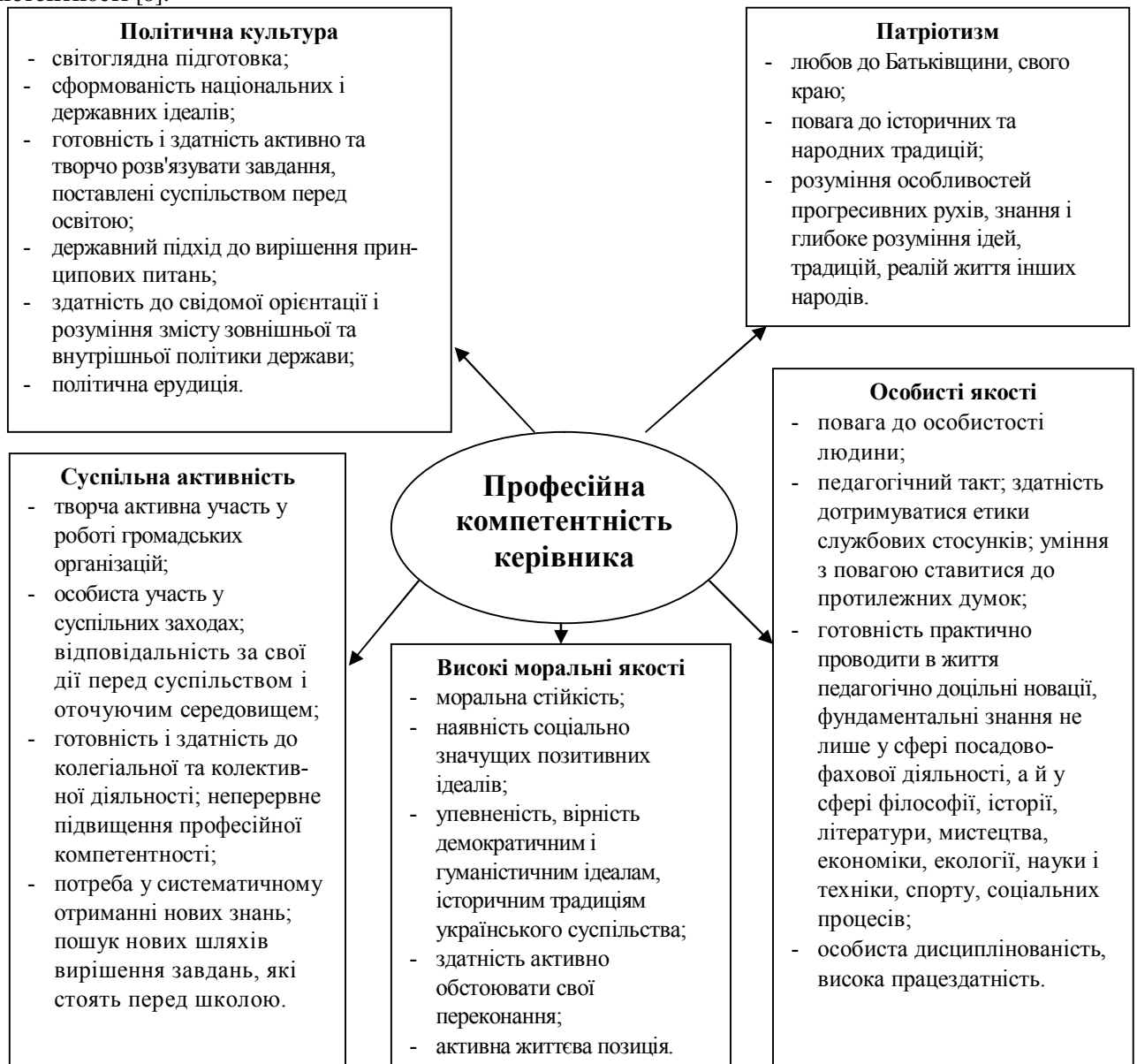

Рис.1. Модель професійної компетентності майбутнього менеджера освіти

Ця модель не є універсальною, але, на нашу думку, вона висуває до майбутнього менеджера освіти низку об'єктивно необхідних вимог, які доцільно формувати вже на етапі навчання в магістратурі.

Структура управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти може бути представлена також у вигляді двох компонент – особистісної і професійно-управлінської. Особистісна компонента визначає особистісні якості фахівця, необхідні для успішного здійснення професійної діяльності та застосування управлінських технологій (здатність до рефлексії, самоусвідомлення власної діяльності, комунікативні здібності). Професійно-управлінська компонента відображає сукупність компетенцій (пошукова, технологічна та процесуально-діяльнісна), які визначають здатність фахівця до застосування управлінських технологій при розв'язанні професійних завдань.

На основі аналізу змісту кожної з компонент управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти було розроблено та обґрунтовано технологічну модель її формування, яка визначає мету, функції, зміст, умови формування управлінської компетентності майбутнього менеджера та містить такі складові: організаційно-педагогічну, змістову, процесуальну, ціннісно-мотиваційну.

Організаційно-педагогічна складова відображає особливості застосування форм та методів організації навчального процесу, які спрямовані на формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти.

Ціннісно-мотиваційна – виокремлює психологічні якості майбутнього менеджера освіти, необхідні для забезпечення відповідного рівня управлінської компетентності майбутнього фахівця.

Процесуальна – визначає матеріально-технічне забезпечення процесу формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти.

Змістова – відображає зміст навчальних дисциплін управлінського циклу щодо формування управлінської компетенції майбутнього менеджера освіти.

Нами було визначено етапи формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти (початковий, інтуїтивний, нормативний, активний та креативний) та розкрито їх зміст. Вони пов'язані з досягненням певних компетенцій та сформованістю певних психологічних якостей, рівнем знань та досягненням відповідних умінь, і, що особливо важливо, – з формуванням кожної компоненти управлінської компетентності, починаючи з навчання в магістратурі.

На основі аналізу освітньо-кваліфікаційних характеристик випускника магістратури зі спеціальності „Управління навчальним закладом” [10], ми дійшли висновку, що в ній лише частково відображено вимоги до знань, умінь та навичок, які стосуються роботи менеджера освіти та здатності їх застосовувати у майбутній професійній діяльності при розв'язанні професійно-орієнтованих задач. Аналіз навчальних планів дисциплін управлінського циклу показав, що в них недостатня увага приділяється роботі з формування управлінської компетентності, а в окремих випадках – і розвитку умінь застосовувати програмні продукти професійного спрямування.

Саме тому в процесі дослідження виявлено можливості змісту навчальних дисциплін управлінського циклу щодо формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти та подано напрями його удосконалення.

На основі аналізу змісту дисциплін управлінського циклу зроблено висновок, що застосування професійно-орієнтованих завдань з управлінським змістом уже на початковому етапі навчання, а також введення розділів, присвячених вивченню основ менеджменту та загальної теорії управління, сприяє формуванню процесуально-діяльнісної компоненти управлінської компетентності. Окрім цього, доведено, що формування процесуально-діяльнісної компоненти в процесі вивчення дисциплін управлінського циклу може бути досягнуто за рахунок включення до змісту таких напрямів:

1. Ретроспективного аналізу та вивчення сучасного стану соціуму функціонування освітніх систем, який передбачає студіювання „Історії управління освітою в Україні та її регіонах”, „Нормативно-правового забезпечення діяльності в навчальному закладі”, „Соціології організації та управління” тощо.

2. Фундаментальної теоретико-педагогічної підготовки керівника навчального закладу, яку забезпечують такі предмети, як „Педагогіка вищої школи”, „Дидактика: теорія і практика”, „Сучасні дидактичні технології”, „Соціальна педагогіка”, „Виховання: теорія і практика”, „Сучасні виховні системи і технології”, „Педагогічна майстерність керівника навчального закладу” тощо.

3. Психологічної підготовки керівника навчального закладу, яку забезпечують засвоєння „Психології управління в соціальних системах”, „Основи конфліктології”, „Психології управління освітою”.

4. Теоретико-практичних основ традиційних та інноваційних технологій управління навчальним закладом як відкритою соціальною системою. З цієї метою вивчаються такі предмети, як „Методологія управлінської діяльності та педагогічного менеджменту”, „Інформаційні технології в освіті та управлінні навчальним закладом”, „Планування та прогнозування в навчальному закладі”, „Педагогічний аналіз у системі управління навчальним закладом”, „Організаційна діяльність у навчальному закладі”, „Методична робота в навчальному закладі”, „Внутрішньошкільний контроль”, „Інформаційні технології в освіті та управлінні навчальним закладом” тощо.

5. Визначення змісту управління навчально-виховним процесом в загальноосвітній школі забезпечується вивченням таких предметів, як „Управління навчально-виховним процесом”, „Управління процесом навчальної діяльності школи”, „Управління процесом виховної роботи в школі”, вивчення програмних продуктів професійного спрямування, які застосовуються у професійній діяльності фахівців-управлінців.

6. Для формування фінансово-економічної компетентності до змісту дисциплін доцільно включити такі предмети, як „Економіка установ бюджетної галузі”, „Фінансово-економічна діяльність навчального закладу”, „Основи управління”, „Маркетинг на ринку освітніх послуг” [11].

Педагогічними технологіями, які доцільно використовувати для формування управлінської компетенції майбутнього менеджера освіти мають бути такі: технології творчого розвитку; проблемного навчання; проектні технології та технології організації самостійної роботи, а особливості їх застосування на лекційних та лабораторних заняттях з дисциплін управлінського циклу – застосування професійно-орієнтованих завдань на всіх етапах вивчення дисциплін управлінського циклу; присутність у змісті лекцій практичного блоку, який включає перші спроби застосування отриманих теоретичних відомостей на практиці; застосування завдань для лабораторних робіт, побудованих із послідовним ускладненням та зменшенням пояснення; використання творчих завдань та видів навчальної діяльності, що передбачають роботу з матеріалами управлінського характеру.

Технологія організації самостійної роботи сприяє формуванню управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти. Види та зміст самостійної роботи магістра повинні включати: розвиток умінь самостійного опрацювання різноманітних джерел управлінського характеру; самостійне вивчення окремих управлінських аспектів; самостійне здобуття знань з визначеної теми; самостійне опрацювання теоретичного матеріалу.

Критеріями сформованості управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти можуть бути: мотивація до вивчення нових технологій; управлінської грамотності; ефективності управлінської діяльності; рівень творчого підходу до вирішення професійних завдань.

Висновки... Науковий аналіз проблеми формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти дав змогу дійти висновку, що в сучасних умовах глобалізації, інтеграції, інформатизації суспільства, які зумовили необхідність модернізації освіти в Україні, компетентністний підхід став провідним у педагогічній теорії та практиці. Формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти, з одного боку, є однією з умов його успішної професійної підготовки та подальшої професійної діяльності, а з іншого – запорукою ефективного соціально-економічного розвитку країни.

Поняття „управлінська компетентність майбутнього менеджера освіти” розглядається як інтегративна професійна якість особистості, яка, з одного боку, віддзеркалює її здатність до визначення потреби управлінської діяльності, а з іншого – здатність її до роботи в ролі управлінця.

Ми погоджуємося з думкою В.І.Маслова про те, що практична реалізація функцій директора школи висуває до нього низку об'єктивно необхідних вимог, які можна подати у вигляді моделі професійної компетентності, що включає такі основні компоненти: політичну культуру; патріотизм у поєднанні з повагою до інших народів, націй; високі моральні якості; суспільну активність; особисті якості [9].

Обґрунтовано напрями удосконалення змісту навчальних дисциплін управлінського циклу (напряму ретроспективного аналізу; фундаментальної теоретико-педагогічної підготовки; психологічної підготовки; теоретико-практичних основ традиційних та інноваційних технологій; визначення змісту управління навчально-виховним процесом; фінансово-економічної підготовки) щодо формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти. Для забезпечення формування компонентів управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти у зміст навчальних дисциплін управлінського циклу слід включити: професійно-орієнтовані завдання з управлінським змістом та розділи, присвячені вивченню основ менеджменту, загальної теорії управління та програмних продуктів професійного спрямування, які застосовуються у професійній діяльності; самостійне опрацювання окремих розділів програми, які передбачають самостійне вивчення програмних продуктів професійного спрямування. Здійснено відбір педагогічних технологій, які доцільно використовувати для формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти (технологій творчого розвитку особистості, проблемного навчання, проектної технології, технології організації самостійної роботи) та виділено особливості їх застосування на лекційних і практичних заняттях з дисциплін управлінського циклу.

Визначено та теоретично обґрунтовано критерії сформованості управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти.

Перспективи подальших розвідок у цьому напрямі... Подальшого дослідження потребують такі аспекти: проблеми формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти; особливості відбору змісту щодо формування управлінської компетентності майбутнього менеджера освіти в умовах упровадження модульно-рейтингової технології навчання; створення науково-методичного забезпечення самостійної роботи магістра при вивченні дисциплін управлінського циклу;

організація післядипломної підготовки менеджерів освіти з управлінських технологій; підвищення кваліфікації фахівців з менеджменту освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Выготский Л. С. Вопросы теории и истории психологии : собр. соч. / Л. С. Выготский. – М. : Педагогика, 1972.
2. Маслов В. І. Наукові засади визначення змісту підвищення кваліфікації та підготовки керівників загальноосвітніх навчальних закладів / В. І. Маслов // Післядипломна освіта в Україні. – 2002. – С. 63–66.
3. Маслов В. І. Теория и методика организации непрерывного повышения квалификации руководителей школ : учеб. пособие / Валентин Иванович Маслов. – К. : МНО УССР, 1990. – 259 с.
4. Маслов В. Наукові засади оптимального керівництва навчальними закладами / Валентин Маслов, Віктор Олійник // Наукові записки Кіровоград. держ. пед. ун-ту ім. Володимира Винниченка. – 2001. – Вип. 32, Ч. 1. – С. 59–60.
5. Даниленко Л. І. Модернізація змісту, форм та методів управлінської діяльності директора загальноосвітньої школи : [монографія] / Л. І. Даниленко. – 2-е вид. – К. : Логос, 2002. – 140 с.
6. Життєва компетенція особистості : науково-метод. посіб. / за ред. Л. В. Сохань, І. Г. Єрмакова, Г. М. Несен. – К. : Богдана, 2003. – 520 с.
7. Крижко В. В. Аксиологічний потенціал державного управління освітою: навч. посіб. / В. В. Крижко, І. О. Мамаєва. – К. : Освіта України, 2005. – 224 с.
8. Шерега Ф. Э. Социология образования : прикладной аспект / Ф. Э. Шерега, В. Г. Харчева, В. В. Сериков. – М., 1977. – 324 с.
9. Маслов В. І. Теоретична модель професійної компетентності керівника школи та її складові / В. І. Маслов // Підготовка керівника середнього закладу освіти : навч. посіб. для викл. ін-тів післядипломної освіти / за ред. Л. І. Даниленко. – К. : Міленіум, 2004. – С. 61–77.
10. Освітньо-професійна програма підготовки магістра за спеціальністю специфічних категорій 8.000009 „Управління навчальним закладом”. Кваліфікації 12 „ Керівник підприємства, установи та організації (у сфері освіти та виробничого навчання) : ГСВОУ – __ – 06. – [Чинний від 2006-02-21]. – К. : МОН України, 2006. – 60 с. – (Галузевий стандарт вищої освіти України).
11. Про освітньо-кваліфікаційні рівні (ступеневу освіту) : лист М-ва освіти і науки України від 25.04.2001 р. № 1/9-168 / упор В. Г. Небабін // Законодавчі та нормативні акти про освіту в Україні. – К., 2001. – Т. 13. – С. 660–666.

Анотація

В.Е.Берека

Формирование профессиональной компетентности будущего менеджера образования

В статье автор рассматривает модернизацию профессиональной компетентности будущего менеджера в сфере образования при помощи изучения управленческих академических предметов, в том числе профессиональных программ, используя педагогические технологии, выбирая индивидуальные задания и принимая во внимание критерии управленческой компетентности.

Ключевые слова: менеджер образования, модернизация профессиональной подготовки, управление, педагогические технологии, управленческая компетентность.

Summary

V.Ye.Bereka

Forming of professional competence of the future manager of education

The author of the article examines modernization of professional competence of the future manager of education through the study of managerial academic subjects, including professional programmes, using pedagogical technologies, choosing selfdirected tasks, taking into consideration the criteria of managerial competence.

Key words: educational manager, modernisation of professional preparation, management, pedagogical technologies, managerial competence.

Дата надходження статті

„10” вересня 2008 р.

УДК 398.8:37.017

К.М.БІНИЦЬКА,

методист

(м.Хмельницький)

Гуманістичне виховання на уроках музики засобами народної педагогіки та фольклору

У статті розглядаються проблема формування гуманістично розвиненої особистості засобами українського народного фольклору, народної педагогіки. Гуманізація виховання стала потребою сьогодення. Гуманістичне виховання починається із засвоєння дітьми духовних надбань рідного народу

Ключові слова: гуманізація виховання, система виховання, народна педагогіка, музичний фольклор.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Відродження духовної культури українського народу, розбудова національної освіти в умовах незалежної України неможливе без опори на гуманну педагогіку, народну педагогіку та фольклор. Національне відродження, демократизація суспільства, розширення економічної самостійності України зумовили необхідність докорінної зміни підходів до механізму формування національної свідомості особистості на основі максимальної реалізації її